

Stappenplan formatie gemeente Montferland Raadsverkiezingen 2022

1. Wat eraan voorafging.
2. Wat willen we bereiken.
3. Hoe gaan we dat doen.
4. Hoe nu verder.

1. Wat eraan voorafging.

In maart 2022 zijn verkiezingen gehouden voor de gemeenteraad. Voor de gemeente Montferland kende de verkiezingen de volgende uitslag:

CDA : 6 zetels

Helder: 5 zetels

Lijst Groot Montferland: 5 zetels

PvdA: 3 zetels

Lokaal Belang Montferland: 3 zetels

VVD: 2 zetels

D66: 1 zetel

Al in een eerste gesprek tussen de lijsttrekkers op de dag na de verkiezingen is overwogen een externe informateur in te schakelen om het proces van informatie te begeleiden. Met informeren wordt hier bedoeld het verkennen van de (toekomstige) posities voor het besturen van de gemeente. Men concludeert hierover verder na te denken, met fracties en met elkaar van gedachten te wisselen en op dinsdag 22 maart hierover een gezamenlijke conclusie te trekken.

In de dagen na de verkiezingen ontstaat een gesprek tussen de lijsttrekkers van de fracties Helder, Lijst Groot Montferland en de Partij van de Arbeid. Ze besluiten gezamenlijk contact te zoeken met een externe informateur. Op dinsdag 22 maart vindt er een oriënterend gesprek plaats tussen de drie lijsttrekkers en Bert Berghoef, als beoogd informateur. In dit gesprek worden de mogelijkheden van het informatieproces besproken en nader geduid. De drie lijsttrekkers vragen naar de beschikbaarheid van Bert Berghoef ter begeleiding van dit proces. Hij bevestigt beschikbaar te zijn. De fracties informeren het CDA, als grootste partij traditioneel regievoerend, en informeren dinsdagavond ook de andere fracties hierover.

In het gesprek met Bert Berghoef worden een aantal zaken vastgesteld, deze worden met de overige fracties gedeeld en als leidend principe benoemd voor de rest van het proces:

- a. Het proces wordt geïnitieerd door de drie genoemde lijsttrekkers. Ze wensen gezamenlijk verder te handelen, en daarbij samenwerking met andere fracties te zoeken.
- b. Ze geven aan het proces van informeren plaats te laten vinden met een open en uitnodigende houding naar de andere fracties.
- c. De drie fracties maken een basisdocument met de bedoeling dit aan te laten vullen en te vervolmaken na consultatie van de andere fracties en dit te presenteren in een bijeenkomst met alle fracties.
- d. Vervolgens vinden door de informateur gesprekken plaats met alle fracties om een duidelijke lijn naar een bestuursakkoord te creëren.
- e. Er wordt nadrukkelijk aangegeven dat de drie fracties dit proces zoveel mogelijk zichtbaar willen voeren. Niet alles is echter openbaar. Er vinden tenslotte ook vertrouwelijke gesprekken plaats.

Vervolgens wordt op 23 maart door de beoogd informateur gesproken met de griffier Arend Meijer. De griffier geeft aan het informatieproces te willen faciliteren en beschikbaar te zijn om bij de gesprekken aanwezig te zijn om desgewenst de verslaglegging voor zijn rekening te nemen en zijn expertise in te brengen daar waar nodig.

De griffier geeft in overweging om punt D. aan te vullen met een extra document. Hij heeft vooruitlopend op de verkiezingen een analyse gemaakt van de verkiezingsprogramma's en de overeenkomsten in beeld gebracht. In het gezamenlijk streven van de gemeenteraad om meer samenwerking te zoeken kan dit document hulp bieden. In de gesprekken tussen de informateur en alle fracties zal worden verkend of er draagvlak is om een dergelijk raadsakkoord met unaniem gedragen standpunten toe te voegen naast een coalitieakkoord.

Op dezelfde dag wordt een telefonisch kennismakingsgesprek geïntegreerd tussen de burgemeester en de beoogde informateur. In het gesprek met de burgemeester wordt kennisgemaakt en worden afspraken gemaakt over de wederzijdse informatievoorziening vanuit de respectievelijke verantwoordelijkheden.

2. Wat willen we bereiken.

In deze fase van het proces willen we onderzoeken hoe en welke samenwerking tussen fracties tot stand kan komen. Een samenwerking die bij voorkeur gebaseerd is op een ruime meerderheid in de gemeenteraad. We werken toe naar een coalitie tussen partijen die uitmondt in een stabiel en goed functionerend college. Tegelijkertijd wordt daarmee gewerkt aan de contouren van een akkoord, dus een akkoord op hoofdlijnen.

3. Hoe gaan we dat doen.

In dit deel van het plan wordt zoveel mogelijk zowel inhoudelijk als organisatorisch ingegaan op de vervolgstappen.

- a. Er wordt aan de griffier gevraagd op 28 maart om 19.30u in 's-Heerenberg een ruimte te organiseren voor een bijeenkomst met de lijsttrekkers om partijen de gelegenheid te geven nader in te gaan op inhoud en procedures. Ook zal het basisdocument hier openbaar gemaakt worden; waar gewenst kunnen er vragen worden gesteld hierover.
- b. De beoogde informateur ontvangt op 30 maart een opdracht van de raad om het onder punt twee genoemde te realiseren.
- c. De informateur voert daarna gesprekken met alle fracties om te verkennen welke combinaties van samenwerkingen mogelijk zijn alsmede of er draagvlak is voor een raadsakkoord naast het coalitieakkoord. Deze gesprekken kunnen herhaald plaatsvinden. De gesprekken worden gefaciliteerd door de griffie.
- d. Er vindt daarbij terugkoppeling plaats naar alle fracties en de burgemeester over de stand en gang van zaken.
- e. Na verloop van tijd wordt duidelijk(er) hoe een haalbare coalitie kan ontstaan.
- f. Er wordt door de informateur een eindconclusie gerapporteerd aan de opdrachtgever i.c. de raad. De raad kan de informateur in de gelegenheid stellen dit in de raad te presenteren.
- g. Daarmee is de fase van informatie ten einde en de informateur klaar met zijn opdracht.

4. Hoe nu verder.

Na de verschillende fases van de informatie te hebben doorlopen, treedt nu de fase van formeren op. Als de informatie doorlopen is, zijn de posities van alle fracties bepaald. Het is duidelijk dat in deze periode niet iedere fractie even gelukkig zal zijn met het eindresultaat.

Het is echter van groot belang ons te realiseren dat het gehele proces van informeren en formeren gebaseerd is op "wat de kiezer gekozen heeft". Naar dat democratisch realisme hebben we ons te voegen.

Het is de wens van ieder die aan dit proces bijgedragen heeft, dat de gemeente Montferland met een sterk college vorm zal geven aan wat de inwoners van de gemeente voor ogen hebben.

Bert Berghoef, 29 maart 2022.